Nová regulace AML v roce 2026

AML balíček

- AML nařízení (AMLR)
- 6. AML směrnice (AMLD6)
- Nařízení o zřízení Orgánu pro boj proti praní peněz a financování terorismu (AMLAR)
- Novela nařízení o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků (TFR)
- (Novela směrnice o stanovení pravidel usnadňujících používání finančních a dalších informací k prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání určitých trestných činů)

Vybraná ustanovení AML nařízení

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami I – čl. 19

- Obecná hranice pro provádění CDD (bez diferenciace na identifikaci a kontrolu) u jednorázové transakce je stanovena na 10 000 EUR

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami II – čl. 19

- Dále se CDD provede v případě
  - navázání obchodního vztahu
  - vytvoření právnické osoby
  - existence podezření na praní peněz nebo financování terorismu
  - existence pochybností o pravdivosti nebo přiměřenosti dříve získaných identifikačních údajů o klientovi
  - existují-li pochybnosti o tom, že osoby, s nimiž povinné osoby komunikují, jsou klienty nebo osobami oprávněnými jednat jejich jménem
  - převodu peněžních prostředků nebo jednorázové transakce CASP v hodnotě alespoň 1 000 EUR
  - jednorázové transakce CASP do 1000 EUR či hotovostní jednorázové transakce v hodnotě alespoň 3 000 EUR
    - Pouze identifikace

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami III – čl. 22 odst. 6

Identifikace klienta

- předložením dokladu totožnosti, cestovního pasu nebo rovnocenného dokladu a případně získáním informací ze spolehlivých a nezávislých zdrojů, ať už přímo přístupných, nebo poskytnutých klientem
- použitím prostředků elektronické identifikace se značnou či vysokou úrovní záruky a příslušných kvalifikovaných služeb vytvářejících důvěru stanovených v nařízení (EU) č. 910/2014.

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami IV – alternativní identifikační opatření – čl. 7 RTS na CDD

- Kdy lze využít:
  - klient nemůže podstoupit identifikaci za fyzické přítomnosti ani pomocí prostředku elektronické identifikace se značnou úrovní záruky

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami V – alternativní identifikační opatření – čl. 7 RTS na CDD

- Podmínky:
  - kontroly, které zajistí, že fyzická osoba předkládající doklad totožnosti, cestovní pas nebo ekvivalent je držitelem dokladu;
  - je zajištěna integrita a důvěrnost komunikace prostřednictvím řešení;
  - veškeré obrázky, video, zvuk a data zpracovávaná prostřednictvím řešení jsou zachyceny v čitelném formátu a v dostatečné kvalitě, aby byla fyzická osoba jednoznačně identifikovatelná;
  - v případě potřeby proces identifikace nepokračuje, pokud jsou zjištěny technické nedostatky nebo neočekávané přerušení připojení nebo existují jakékoli pochybnosti či podezření ohledně totožnosti fyzické osoby nebo integrity procesu ověřování;
  - informace, dokumenty a údaje ověřené prostřednictvím alternativního řešení jsou platné a aktuální a kopie jsou uchovávány, opatřeny časovým razítkem a bezpečně uloženy povinnou osobou;
  - obsah uložených záznamů, včetně obrázků, videí, zvuku a dat, musí být k dispozici v čitelném formátu a umožňovat následné ověření.

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami VI – čl. 22 odst. 7

- Identifikace skutečného majitele klienta
  - Jako identifikace klienta, nebo
  - přijetím přiměřených opatření k získání nezbytných informací, dokumentů a údajů od klienta nebo z jiných spolehlivých zdrojů, včetně jiných veřejných registrů než evidence skutečných majitelů
  - Nutnost nahlédnout do evidence skutečných majitelů

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami VII – čl. 23 odst. 2

Načasování ověření totožnosti klienta a skutečného majitele

- před provedením jednorázové transakce nebo <u>před navázáním obchodního vztahu</u>
- Výjimky
  - SDD – do 60 dní po navázání obchodního vztahu
  - během navázání obchodního vztahu
  - <u>úvěrové nebo finanční instituce</u> – u deaktivovaného obchodního vztahu spočívajícího v účtu

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami VIII – čl. 20, čl. 25

Úkony spadající do kontroly klienta

- posouzení a případně získání informací o účelu a zamýšlené povaze obchodního vztahu nebo příležitostných transakcí a porozumění tomuto účelu a zamýšlené povaze – zjištění
  - účelu a ekonomického důvodu příležitostné transakce nebo obchodního vztahu,
  - odhadované částky předpokládaných činností,
  - zdroje financování, místa určení finančních prostředků,
  - obchodní činnosti nebo povolání klienta
- průběžné sledování obchodního vztahu, včetně kontroly transakcí prováděných v jeho průběhu, aby bylo zajištěno, že prováděné transakce jsou v souladu s tím, co povinná osoba ví o klientovi a o jeho obchodním a rizikovém profilu včetně, je-li to třeba, zdrojů finančních prostředků.

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami IX – čl. 26 odst. 1

- Povinné osoby průběžně sledují obchodní vztah, včetně transakcí prováděných klientem v průběhu tohoto vztahu, aby ověřily, že tyto transakce jsou v souladu s informacemi, které povinná osoba má o klientovi, jeho obchodní činnosti a rizikovém profilu, a je-li to nezbytné, s informacemi o původu a místu určení finančních prostředků, a aby identifikovaly ty transakce, které mají být podrobeny důkladnějšímu analýze posouzení podle čl. 69 odst. 2

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami X – čl. 26 odst. 2

- Perioda aktualizace informací o klientovi
  - u rizikovějších klientů, na něž se vztahují opatření EDD – nejdéle 1 rok
  - u všech ostatních klientů – nejdéle pět let.

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami XI – čl. 29 až 31 a 34 až 46

- EDD – kdy se uplatní
  - Obecně – v případech spojených s vyšším rizikem
  - V případě prvku vysoce rizikové třetí země
  - V případě transakce složité povahy, neobvykle velké transakce, transakce prováděné neobvyklým způsobem, v případě transakce nemající zjevný ekonomický nebo zákonný účel
  - U korespondenčního vztahu
  - V případě prvku PEP

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami XII – čl. 34 odst. 4

- EDD – případy spojené s vyšším rizikem
  - a) získání dalších informací o klientovi a o skutečném majiteli;
  - b) získání dalších informací o zamýšlené povaze obchodního vztahu;
  - c) získání dalších informací o zdroji finančních prostředků a zdroji majetku klienta a skutečného majitele;
  - d) získání informace o důvodech zamýšlených nebo provedených transakcí a jejich souladu s obchodním vztahem;
  - e) získání souhlasu od vrcholného vedení ohledně navázání nebo pokračování obchodního vztahu;
  - f) zesílené sledování obchodního vztahu zvýšením počtu a častějším prováděním kontrol a výběrem vzorku transakcí, které vyžadují bližší posouzení;
  - g) vyžadování, aby první platba byla provedena prostřednictvím účtu vedeného na jméno klienta u úvěrové instituce, na kterou se vztahují standardy hloubkové kontroly klienta, jež nejsou méně přísné, než standardy stanovené v tomto nařízení.
- ČS budou moci stanovit zvláštní národní opatření EDD.

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami XIII – čl. 34 odst. 5

EDD – rizikové obchodní vztahy vyšší hodnoty

- nakládání s aktivy ve výši alespoň 5 000 000 EUR prostřednictvím individualizovaných služeb pro klienta, který celkově drží alespoň 50 000 000 EUR
  - a) zvláštní opatření, včetně a postupů ke zmírnění rizik spojených s individualizovanými službami a produkty nabízenými tomuto klientovi;
  - b) získání dalších informací o zdroji finančních prostředků tohoto klienta;
  - c) posílená opatření pro předcházení střetům zájmů a jejich řešení mezi tímto klientem a vedoucími pracovníky nebo zaměstnanci dotčené povinné osoby, kteří vykonávají úkoly související s dodržováním povinností této povinné osoby ve vztahu k tomuto klientovi.

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami XIV – čl. 34 odst. 2

EDD – případy transakce složité povahy, neobvykle velké transakce, transakce prováděné neobvyklým způsobem, v případě transakce nemající zjevný ekonomický nebo zákonný účel

- prověření původu a místa určení finančních prostředků figurujících v transakcích a jejich účelu

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami XV – čl. 42

EDD – PEP

- získání souhlasu vrcholného vedení k provádění příležitostných transakcí nebo k navázání nebo rozvoji obchodních vztahů s politicky exponovanými osobami
- přijmutí přiměřených opatření s cílem zjistit zdroj majetku a zdroj finančních prostředků, které figurují v obchodních vztazích nebo transakcích s politicky exponovanými osobami;
- provádění zesíleného průběžného sledování uvedených obchodních vztahů.

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami XVI – čl. 33

SDD – kdy se uplatní

- obchodní vztah nebo transakce představují s ohledem na rizikové faktory uvedené v přílohách II a III nízký stupeň rizika

Opatření CDD uplatňovaná povinnými osobami XVII – čl. 27 odst. 1

SDD – opatření

- a) ověření totožnosti klienta a skutečného majitele až po navázání obchodního vztahu za předpokladu, že toto odložení odůvodňuje konkrétní nižší identifikované riziko, v každém případě však nejpozději do 60 dnů od navázání vztahu;
- b) snížení četnosti aktualizací identifikace klienta;
- c) snížení množství informací shromažďovaných za účelem identifikace účelu a zamýšlené povahy obchodního vztahu nebo příležitostné transakce nebo jejich odvození z typu transakcí nebo navázaného obchodního vztahu;
- d) snížení frekvence nebo míry kontroly transakcí prováděných klientem;
- e) použití jakýchkoliv dalších relevantních opatření zjednodušené hloubkové kontroly, která v souladu s článkem 28 identifikuje AMLA.

Politika ve vztahu k vysoce rizikovým třetím zemím – čl. 29 až 31

Diferenciace na tři seznamy

- třetí země s významnými strategickými nedostatky v jejich vnitrostátních režimech pro boj proti praní peněz a financování terorismu – odraz black listu FATF
- třetí země s nedostatky v dodržování jejich vnitrostátních režimů pro boj proti praní peněz a financování terorismu – odraz grey listu FATF
- autonomní seznam EU

Skutečný majitel I – právnické osoby – čl. 51, 52

- Přímé či nepřímé vlastnictví alespoň 25 % akcií, hlasovacích práv či jiného vlastnického podílu (včetně práv na podíl na zisku, jiných vnitřních zdrojích nebo likvidačním zůstatku) v cílové právnické osobě
- Ovládání cílové právnické osoby
  - Možnost vykonávat přímo či nepřímo významný vliv a prosazovat relevantní rozhodnutí v právnické osobě
  - Ovládání jinými prostředky

Skutečný majitel II – právnické osoby – čl. 53

Ovládání jinými prostředky

- možnost vykonávat v případě společnosti většinu hlasovacích práv ve společnosti bez ohledu na to, zda jsou sdílena osobami jednajícími ve shodě, či nikoli;
- možnost vykonávat právo jmenovat nebo odvolávat většinu členů správních, vedoucích nebo dozorčích orgánů nebo osob s obdobnou funkcí v této právnické osobě;
- možnost vykonávat příslušná práva veta nebo rozhodovací práva spojená s podílem ve společnosti a veškerá rozhodnutí týkající se rozdělení zisku právnické osoby nebo vedoucí k přesunu aktiv v právnické osobě;
- formální nebo neformální dohody s majiteli, členy nebo jinými společnostmi, ustanovení stanov, partnerských dohod, syndikačních dohod nebo rovnocenných dokumentů či ujednání v závislosti na konkrétních charakteristikách právnické osobydané společnosti, jakož i mechanismy hlasování ;
- vztahy mezi rodinnými příslušníky;
- použití formálních nebo neformálních ujednání o pověření.

Skutečný majitel III – právnické osoby podobné právnímu uspořádání – čl. 57

- Zejména fundace

- a) zakladatel;
- b) členové vedoucího orgánu v řídící funkci;
- c) členové vedoucího orgánu v dozorčí funkci;
- d) obmyšlení, nebo kategorie obmyšlených
- e) jakákoli jiná fyzická osoba, která přímo či nepřímo ovládá tuto právnickou osobu.

Skutečný majitel IV – svěřenské fondy a podobná právní uspořádání – čl. 58

- a) zakladatel;
- b) svěřenský správce;
- c) osoba vykonávající dohled nad správou svěřenského fondu;
- d) příjemci nebo třída příjemců;
- e) jakákoli jiná fyzická osoba vykonávající v konečném důsledku kontrolu nad výslovně zřízeným svěřenským fondem prostřednictvím přímého nebo nepřímého vlastnictví nebo jinými prostředky, včetně řetězce kontroly nebo vlastnictví.

Skutečný majitel V – oznamování nesrovnalostí s informacemi obsaženými v registrech skutečných majitelů – čl. 24

- Oznámení veškerých nesrovnalostí do 14 dnů od jejich zjištění orgánu vedoucímu evidenci skutečných majitelů
- Možnost nesrovnalost řešit jen s klientem
  - Nesrovnalost pramení z typografické chyby, různých způsobů transliterace nebo drobných nepřesnosti, které nemají vliv na identifikaci skutečných majitelů nebo jejich postavení, nebo
  - nesrovnalosti se zakládají na zastaralých údajích, ale skuteční majitelé jsou povinné osobě známi z jiného spolehlivého zdroje a neexistuje důvodné podezření na záměr jakékoli informace zatajit

Archivační povinnost – čl. 77

- kopie dokumentů a informací získaných při provádění hloubkové kontroly klienta;
- záznam o posouzeních provedených podle článku 69 včetně zohledněných informací a okolností a výsledků těchto posouzení, bez ohledu na to, zda tato posouzení vedou k oznámení o podezřelé transakci finanční zpravodajské jednotce, a záznam o těchto oznámeních o podezřelých transakcí;
- další doklady a záznamy transakcí skládající se z originálů dokumentů nebo kopií přípustných pro účely soudního řízení podle platného vnitrostátního práva, které jsou nezbytné k identifikaci transakcí
- Po uplynutí
- 5 let povinné osoby osobní údaje smažou.
  - Výjimka – uchovávání pro účely jiných aktů práva EU nebo vnitrostátního práva

Outsourcing – čl. 18

Outsourcovat nelze

- a) návrh a schválení posouzení rizik v rámci celého podniku vypracovaného povinnou osobou podle čl. 10 odst. 2;
- b) schválení strategií, kontrol a postupů povinné osoby podle článku 9;
- c) rozhodnutí o rizikovém profilu, který má být přiřazen klientovi;
- d) rozhodnutí uzavřít obchodní vztah nebo provést příležitostnou transakci s klientem;
- e) oznamování podezřelých činností finanční zpravodajské jednotce s výjimkou případů, kdy jsou tyto činnosti zajišťovány externě jinou povinnou osobou, která patří do stejné skupiny a je usazena ve stejném členském státě;
- f) schválení *kritérií pro odhalování podezřelých nebo neobvyklých transakcí a činností.*

Partnerství pro sdílení informací v AML/CFT oblasti – čl. 2 bod 58

- mechanismus, který umožňuje sdílení a zpracování informací mezi povinnými osobami a případně příslušnými orgány podle bodu 44 písm. a), b) a c) pro účely předcházení praní peněz, souvisejícím predikativním trestným činům a financování terorismu a boje proti nim, ať už na vnitrostátní úrovni, nebo na přeshraničním základě a bez ohledu na formu tohoto partnerství.

Sdílení osobních údajů mezi povinnými osobami v rámci partnerství pro sdílení informací v AML/CFT oblasti I – čl. 75 odst. 3

- V nezbytném a přiměřeném rozsahu pro účely činností partnerství pro sdílení informací
- Osobní údaje získané v rámci CDD
  - a) informace o klientovi, včetně veškerých informací získaných v průběhu identifikace a ověřování totožnosti klienta a případně skutečného majitele klienta;
  - b) informace o účelu a zamýšlené povaze obchodního vztahu nebo příležitostné transakce mezi klientem a povinnou osobou a případně také o zdroji jmění a zdroji finančních prostředků klienta;
    c) informace o klientských transakcích;
  - d) informace o vyšších a nižších rizikových faktorech spojených s klientem;
    e) analýzu rizik spojených s klientem provedenou povinnou osobou podle čl. 20 odst. 2;
    f) informace, která m[illegible] osoba k dispozici podle čl. 77 odst. 1;

Sdílení osobních údajů mezi povinnými osobami v rámci partnerství pro sdílení informací v AML/CFT oblasti II – čl. 75 odst. 4 písm. f)

- Sdílení informací se provádí pouze ve vztahu ke klientům,
  - jejichž jednání nebo transakce jsou spojeny s vyšším rizikem praní peněz, souvisejících predikativních trestných činů nebo financování terorismu, identifikovaným na základě nadnárodních nebo vnitrostátních posouzení rizik vypracovaných v souladu s články 7 a 8 AMLD6
  - kteří spadají do některé ze situací uvedených v článcích 29, 30, 31 a 36 až 46
  - u nichž povinná osoba potřebuje shromáždit další informace s cílem určit, zda jsou spojeny s vyšší úrovní rizika praní peněz, souvisejících predikativních trestných činů nebo financování

Čl. 11 – compliance manager

- manažer dodržování předpisů
  - člen vedoucího orgánu v řídicí funkci, který je odpovědný za zajištění souladu s AMLR, TFR a jakýmkoli správním aktem vydaným kterýmkoli orgánem dozoru
  - zajistí, aby vnitřní strategie, postupy a kontroly povinné osoby byly v souladu s rizikem, kterému je daná povinná osoba vystavena, a aby byly prováděny
  - zajistí, aby byly za tímto účelem přiděleny dostatečné lidské a materiální zdroje
  - přijímání informací o významných nebo podstatných nedostatcích v těchto strategiích, postupech a kontrolách
  - pravidelně podává zprávy o provádění vnitřních strategií, postupů a kontrol vedoucímu orgánu
  - předkládá vedoucímu orgánu jednou ročně, nebo, je-li to vhodné, častěji, zprávu o provádění vnitřních strategií, postupů a kontrol povinné osoby vypracovanou pracovníkem pro dodržování předpisů a průběžně informuje uvedený orgán o výsledcích veškerých přezkumů
  - přijme nezbytná opatření k včasné nápravě veškerých zjištěných nedostatků

Čl. 11 – compliance officer

- pracovník pro dodržování předpisů
  - jmenuje vedoucí orgán v řídicí funkci
  - má v rámci hierarchie dostatečně vysoké postavení
  - je odpovědný za strategie, postupy a kontroly při každodenním plnění požadavků na povinnou osobu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, a provádění cílených finančních sankcí
  - je odpovědný za oznamování podezřelých transakcí FIU
  - je kontaktní osobou pro příslušné orgány

Vznik nového evropského AML/CFT orgánu (AMLA) a otázka dohledu

Vznik nového evropského AML/CFT orgánu (AMLA) a otázka dohledu I
Struktura AMLA

- generální rada
  - ve formátu dohledu
  - ve formátu FIUs
- **výkonná rada**
- předseda orgánu
- výkonný ředitel
- správní revizní komise

Vznik nového evropského AML/CFT orgánu (AMLA) a otázka dohledu II
Přímý dohled I – výběr povinných osob (SOEs)

- Hodnocení úvěrových a finančních institucí a jejich skupin, které působí v alespoň 6 členských státech
  - Ty, které jsou hodnoceny jako vysoce rizikové, jsou považovány za SOEs.
  - V prvním kole nanejvýše 40 povinných osob.

Vznik nového evropského AML/CFT orgánu (AMLA) a otázka dohledu III
Přímý dohled II – výkon kontroly

- Pravomoc AMLA vyžadovat informace přímo od SOEs
- Povinnost dohledových orgánů poskytnout asistenci AMLA
- Společné dohledové týmy
  - Zřídí se pro každou SOE.
  - Složeny z pracovníků AMLA a pracovníků národních dohledových orgánů.

Vznik nového evropského AML/CFT orgánu (AMLA) a otázka dohledu IV
Přímý dohled III – rozhodnutí výkonné rady

- Výkonná rada ukládá
  - Nápravná opatření (čl. 20 AMLAR)
  - Pokuty (čl. 21 AMLAR)
  - Penále (čl. 22 AMLAR)
- Možnost odvolat se ke správní revizní komisi
- Možnost žalovat rozhodnutí AMLA před Evropským soudním dvorem

Vznik nového evropského AML/CFT orgánu (AMLA) a otázka dohledu V
Nepřímý dohled I – finanční sektor

- Hodnocení stavu sbližování dohledu – čl. 28 AMLAR
- Koordinace a usnadnění práce kolegií dohlížitelů v oblasti boje proti praní peněz – čl. 29 AMLAR
- Žádosti o jednání za výjimečných okolností – čl. 30 AMLAR
  - Možnost nařídit národnímu dohledovému orgánu i vydání rozhodnutí vůči nSOE
  - Pokud se národní dohledový orgán do 10 dní nepodvolí, může AMLA žádat Komisi o zřízení přímého dohledu nad předmětnou nSOE

Vznik nového evropského AML/CFT orgánu (AMLA) a otázka dohledu VI
Nepřímý dohled II – nefinanční sektor

- Srovnávací hodnocení – čl. 31 AMLAR
- Možnost vydávat doporučení národním dohledovým orgánům – čl. 32 AMLAR

Účast AMLA na tvorbě podzákonných předpisů

- Regulační technické standardy (čl. 38 AMLAR)
- Implementační technické standardy (čl. 42 AMLAR)
- Guidelines (čl. 43 AMLAR)

viktor.kabes@fau.gov.cz